

مرکز مدیریت حوزه علمی خراسان رضوی

مدرسه علمی رضویه

شهرستان مشهد

تحقیق پایانی سطح دو (کارشناسی)

موضوع

کمال ایمان در پرتو عمل به آیه ۱۷۷ سوره بقره

استاد راهنما

سرکار خانم موش

استاد داور

سرکار خانم صدیقه رضایی

پژوهشگر

طیبه رجب زاده شیری

زمستان ۱۳۹۶

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مرکز مدیریت حوزه علمیه خراسان رضوی

مدرسه علمیه رضویه

شهرستان مشهد

تحقیق پایانی سطح دو (کارشناسی)

موضوع

کمال ایمان در پرتو عمل به آیه ۱۷۷ سوره بقره

استاد راهنما

سرکار خانم موش

استاد داور

سرکار خانم صدیقه رضایی

پژوهشگر

طیبه رجب زاده شهری

زمستان ۱۳۹۶

تقدیم بہ

ساحت مقدس قطب عالم امکان

حضرت بقیۃ اللہ الاعظم ارواحنا لہ فداہ

و نایب بر حشنان حضرت امام خانہ اہی دامن ظلہ العالی

ان شاء اللہ کہ گامی کو چک باشد در راستای تعالی علوم اسلامی و انسانی جامعہ علمی شیعی.

تقدیر و تشکر

خدای راسخی شاکرم کہ بر من منت نہاد و توانم داد تا در این راہ گام بردارم.

شایستہ است در این مجال از استاد صبور، سرکار خانم مہوش و پدر و مادر مہربانم کہ در طول زندگی حامی من بوده اند و بہترین از بہسرو بہشکر

مہربانم صمیمانہ تقدیر و تشکر کنم کہ در مراحل مختلف این پیمان نامہ یاری و مرشدی مشفق و بہدلی ہمراہ برای این جانب بوده اند.

فهرست مطالب

مقدمه..... ۱

کلیات

۱. تعریف و تبیین موضوع..... ۳
۲. اهمیت و ضرورت تحقیق..... ۳
۳. اهداف و فوائد تحقیق..... ۵
۴. پیشینه تحقیق..... ۵
۵. سؤال‌های تحقیق..... ۶
۶. فرضیه تحقیق..... ۶
۷. روش تحقیق..... ۶
۸. ساختار تحقیق..... ۷
۹. واژگان کلیدی تحقیق..... ۷
۱۰. محدودیت‌ها، مشکلات و موانع تحقیق..... ۸

فصل اول

مفهوم شناسی آیه

- ۱-۱. بررسی کلمات پایه‌ای..... ۹
- ۱-۱-۱. آیه..... ۹
- ۱-۱-۱-۱. آیه در لغت..... ۹
- ۱-۱-۱-۲. آیه در اصطلاح..... ۹
- ۲-۱-۱. سوره..... ۹
- ۱-۲-۱-۱. سوره در لغت..... ۹
- ۲-۲-۱-۱. سوره در اصطلاح..... ۹
- ۳-۱-۱. بقره..... ۱۰
- ۱-۳-۱-۱. بقره در لغت..... ۱۰

۱۰. حر عاملی، محمد بن حسن، **الجواهر السنيه فی الأحادیث القدسیه** (کلیات حدیث قدسی)، ترجمه زین العابدین کاظمی خلخالی، تهران، انتشارات دهقان، چاپ سوم، ۱۳۸۰.
۱۱. حر عاملی، محمد بن حسن، **وسائل الشیعه**، قم، مؤسسه آل البيت عليهم السلام، چاپ اول، ۱۴۰۹ق.
۱۲. حرانی، حسن بن علی بن شعبه، **تحف العقول**، ترجمه علی اکبر غفاری، قم، نشر جامعه مدرسین، چاپ دوم، ۱۴۰۴ق.
۱۳. حسکانی، عبید الله بن عبد الله، **سیمای امام علی علیه السلام در قرآن**، ترجمه یعقوب جعفری، قم، نشر اسوه، چاپ اول، ۱۳۸۱.
۱۴. حسینی جرجانی، ابوالفتح، **آیات الأحکام (جرجانی)**، تهران، انتشارات نوید، چاپ اول، ۱۴۰۴ق.
۱۵. حسینی شاه عبدالعظیمی، حسین بن احمد، **تفسیر اثنا عشری**، تهران، انتشارات میقات، چاپ اول، ۱۳۶۳.
۱۶. حسینی همدانی، محمد حسین، **انوار درخشان**، تهران، کتابفروشی لطفی، چاپ اول، ۱۴۰۴ق.
۱۷. حسینی دشتی، مصطفی، **معارف و معاریف: دائره المعارف جامع اسلامی**، تهران، موسسه فرهنگی آرایه، ۱۳۷۹، ج ۸، ص ۲۷۵.
۱۸. حکیمی، محمدرضا، محمد حکیمی و علی حکیمی، **الحیاه**، ترجمه احمد آرام، تهران، دفتر نشر فرهنگ اسلامی، چاپ اول، ۱۳۸۰.
۱۹. خانی، رضا و حشمت الله ریاضی، **ترجمه بیان السعاده فی مقامات العبادہ**، تهران، انتشارات دانشگاه پیام نور، ۱۳۷۲.
۲۰. داورپناه، ابوالفضل، **انوار العرفان فی تفسیر القرآن**، تهران، انتشارات صدر، چاپ اول، ۱۳۷۵.
۲۱. دمشقی، اسماعیل بن عمرو ابن کثیر، **تفسیر القرآن العظیم (ابن کثیر)**، بیروت، دار الکتب العلمیه، منشورات محمدعلی بیضون، چاپ اول، ۱۴۱۹ق.

۲۲. راغب اصفهانی، حسین بن محمد، ترجمه و تحقیق مفردات الفاظ قرآن، ترجمه غلامرضا خسروی حسینی، تهران، نشر مرتضوی، چاپ دوم، ۱۳۷۴.
۲۳. راوندی، قطب الدین، جلوه‌های اعجاز معصومین (علیه السلام)، ۵۷۳ ق، احمد حسینی، محمود مرعشی، قم، مکتبه آیت الله المرعشی النجفی، چاپ دوم، ۱۴۰۵ ق.
۲۴. رهنما، زین العابدین، ترجمه و تفسیر رهنما، تهران، انتشارات کیهان، ۱۳۴۶.
۲۵. زین الدین بن علی (شهید ثانی)، مُسکَنُ الْفُؤَادِ عِنْدَ فَقْدِ الْأَحَبَّةِ وَالْأَوْلَادِ، قم، نشر بصیرتی، چاپ اول، بی تا.
۲۶. سیوطی، جلال الدین، الدر المنثور فی تفسیر المأثور، قم، کتابخانه آیت الله مرعشی، ۱۴۰۴ ق.
۲۷. شهید ثانی، زین الدین بن علی، آرام بخش دل داغدیدگان (ترجمه مُسکَنُ الْفُؤَادِ)، ترجمه حسین جناتی و مجتبی کلباسی، قم، نشر روح، چاپ دوم، ۱۳۸۰.
۲۸. شهید ثانی، زین الدین بن علی، شرح مصباح الشریعه، ترجمه عبد الرزاق بن محمد هاشم گیلانی، تهران، نشر پیام حق، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۲۹. شیبانی، أبی عبد الله احمد بن حنبل، مسند أحمد بن حنبل، تحقیق عبدالله محمد درویش، شرح احمد شاکر، بیروت، دار الفكر و مؤسسه التایخ العربی و دار احیاء التراث العربی، چاپ دوم، ۱۴۱۴ ق.
۳۰. طالقانی، محمود، پرتوی از قرآن، تهران، شرکت سهامی انتشار، چاپ چهارم، ۱۳۶۲.
۳۱. طباطبایی، محمدحسین، ترجمه تفسیر المیزان، ترجمه محمدباقر موسوی همدانی، قم، دفتر انتشارات اسلامی، چاپ پنجم، ۱۳۷۴.
۳۲. طبرسی، حسن بن فضل، مکارم الأخلاق، ترجمه ابراهیم میرباقری، تهران، نشر فراهانی، چاپ دوم، ۱۳۶۵.
۳۳. طبرسی، علی بن حسن، مشکاه الأنوار فی غرر الأخبار، نجف، المکتبه الحیدریه، نجف، چاپ دوم، ۱۳۸۵ ق.
۳۴. طبرسی، علی بن حسن، مشکاه الأنوار، ترجمه عزیزالله عطاردی قوچانی، تهران، نشر عطارد، چاپ اول، ۱۳۷۴.

۳۵. طبرسی، فضل بن حسن، **زندگانی چهارده معصوم علیهم السلام** (ترجمه اعلام الوری)، ترجمه عزیزالله عطاردی قوچانی، تهران، اسلامیه، چاپ اول، ۱۳۹۰ ق.
۳۶. فضل بن حسن طبرسی، **مجمع البیان فی تفسیر القرآن**، تهران، انتشارات ناصرخسرو، چاپ سوم، ۱۳۷۲.
۳۷. طریحی، فخر الدین بن محمد، **مجمع البحرین**، ۱۰۸۷ ق، حسینی اشکوری، احمد، لغتنامه، عربی، ۶، مرتضوی، تهران، ۱۳۷۵ ش، سوم
۳۸. طوسی، محمد بن الحسن، **تهذیب الأحکام**، تحقیق حسن موسوی خراسان، تهران، دار الکتب الإسلامیه، چاپ چهارم، ۱۴۰۷ ق.
۳۹. طیب، عبدالحسین، **أطیب البیان فی تفسیر القرآن**، تهران، انتشارات اسلام، چاپ دوم، ۱۳۷۸.
۴۰. عمید، حسن، **فرهنگ عمید**، چاپ ششم، سازمان چاپ و انتشارات جاویدان، ۱۳۵۱.
۴۱. فتال نیشابوری، محمد بن احمد، **روضه الواعظین**، ترجمه محمود مهدوی دامغانی، تهران، نشر نی، چاپ اول، ۱۳۶۶.
۴۲. محمد بن احمد فتال نیشابوری، **روضه الواعظین و بصیره المتعظین**، قم، انتشارات رضی، چاپ اول، ۱۳۷۵.
۴۳. فیض الاسلام اصفهانی، علی نقی، **ترجمه و شرح نهج البلاغه**، تهران، انتشارات فیض الاسلام، چاپ پنجم، ۱۳۷۹.
۴۴. فیض کاشانی، محسن، **تفسیر الصافی**، تهران، انتشارات الصدر، چاپ دوم، ۱۴۱۵ ق.
۴۵. قرائتی، محسن، **تفسیر نور**، تهران، مرکز فرهنگی درس هایی از قرآن، چاپ یازدهم، ۱۳۸۳.
۴۶. قرشی، علی اکبر، **تفسیر احسن الحدیث**، تهران، انتشارات بعثت، چاپ سوم، ۱۳۷۷.
۴۷. قمی، عباس، **سفینه البحار**، قم، انتشارات اسوه، چاپ اول، ۱۴۱۴ ق.
۴۸. قمی، علی بن ابراهیم، **تفسیر قمی**، طیب موسوی جزایری، قم، دار الکتب، چاپ چهارم، ۱۳۶۷.

۴۹. قمی، محمد بن علی بن بابویه، **الخصال**، ترجمه محمد باقر کمره ای، تهران، انتشارات کتابچی، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۵۰. محمد بن علی ابن بابویه قمی، **الخصال**، ترجمه یعقوب جعفری، قم، نشر نسیم کوثر، چاپ اول، ۱۳۸۲.
۵۱. قمی، محمد بن علی بن بابویه، **پاداش نیکی ها و کیفر گناهان (ترجمه ثواب الأعمال)**، ترجمه محمدعلی مجاهدی، قم، انتشارات سرور، چاپ اول، ۱۳۸۱.
۵۲. محمد بن علی ابن بابویه قمی، **علل الشرائع**، ترجمه محمدجواد ذهنی تهرانی، قم، انتشارات مؤمنین، چاپ اول، ۱۳۸۰.
۵۳. ابن بابویه، محمد بن علی، **معانی الأخبار**، ترجمه عبدالعلی محمدی شاهرودی، تهران، دار الکتب الاسلامیه، چاپ دوم، ۱۳۷۷.
۵۴. حرانی، حسن بن علی بن شعبه، **تحف العقول**، ترجمه علی اکبر غفاری، قم، دفتر انتشارات اسلامی وابسته به جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، چاپ اول، ۱۴۰۳ ق.
۵۵. محمد بن علی ابن بابویه قمی، **ثواب الأعمال و عقاب الأعمال**، قم، دار الشریف الرضی للنشر، چاپ دوم، ۱۴۰۶ ق.
۵۶. کلینی، محمد بن یعقوب، **أصول الکافی**، ترجمه محمدباقر کمره ای، قم، اسوه، چاپ سوم، ۱۳۷۵.
۵۷. کلینی، محمد بن یعقوب، **کافی**، قم، دارالحديث، چاپ اول، ۱۴۲۹ ق.
۵۸. کلینی، محمد بن یعقوب، **تحفه الأولیاء (ترجمه أصول کافی)**، ترجمه محمدعلی اردکانی، محمد وفادار مرادی، و عبدالهادی مسعودی، قم، دار الحديث، چاپ اول، ۱۳۸۸.
۵۹. گلستانه، علاء الدین محمد، **منهج الیقین** (شرح نامه امام صادق علیه السلام به شیعیان)، مجتبی صفی و علی صدراپی خویی، قم، دار الحديث، چاپ اول، ۱۴۲۹ ق / ۱۳۸۷ ش.
۶۰. مازندرانی، محمد هادی بن محمد صالح، **شرح فروع الکافی**، محمدجواد محمودی، محمدحسین درایتی، قم، دار الحديث للطباعة و النشر، چاپ اول، ۱۴۲۹ ق.
۶۱. مترجمان، **ترجمه تفسیر جوامع الجامع**، مشهد، بنیاد پژوهش های آستان قدس رضوی، چاپ دوم، ۱۳۷۷.

۶۲. مترجمان، ترجمه مجمع البیان فی تفسیر القرآن، تهران، انتشارات فراهانی، چاپ اول، ۱۳۶۰.
۶۳. مجلسی، محمد باقر، بحار الأنوار، ترجمه جلد ۶۷ و ۶۸، ترجمه ابوالحسن موسوی همدانی، تهران، کتابخانه مسجد ولی عصر، چاپ اول، ۱۳۶۴.
۶۴. مجلسی، محمد باقر، ایمان و کفر (ترجمه کتاب الایمان و الکفر بحار الأنوار جلد ۶۴)، ترجمه عزیزالله عطاردی قوچانی، تهران، انتشارات عطارد، چاپ اول، ۱۳۷۸.
۶۵. مجلسی، محمد باقر، کتاب الروضه در مبانی اخلاق (ترجمه جلد ۷۴ بحار الأنوار)، ترجمه عبد الحسین رضائی و حبیب الله بیاتی، تهران، اسلامی، چاپ دوم، ۱۳۶۴.
۶۶. مجلسی، محمد باقر، بحار الأنوار، بیروت، دار إحياء التراث العربی، چاپ دوم، ۱۴۰۳ ق.
۶۷. مجلسی، محمدتقی بن مقصودعلی، لوامع صاحبقرانی مشهور به شرح فقیه، قم، مؤسسه اسماعیلیان، قم، چاپ سوم، ۱۴۱۴ ق.
۶۸. مراغی، احمد بن مصطفی، تفسیر المراغی، بیروت، داراحیاء التراث العربی، بی تا.
۶۹. مفید، محمد بن محمد، الأمالی (للمفید)، ترجمه حسین استادولی و علی اکبر غفاری، قم، کنگره شیخ مفید، چاپ اول، ۱۴۱۳ ق.
۷۰. مفید، محمد بن محمد، تفسیر القرآن المجید، قم، مرکز انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، چاپ اول، ۱۴۲۴ ق.
۷۱. محمد بن محمد مفید، دفاع از تشیع (ترجمه الفصول المختاره للمفید)، ترجمه محمد بن حسین آقا جمال خوانساری، صادق حسن زاده و علی اکبر زمانی نژاد، قم، انتشارات مؤمنین، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۷۲. مکارم شیرازی، ناصر و همکاران، تفسیر نمونه، تهران، دار الکتب الاسلامیه، چاپ اول، ۱۳۷۴.
۷۳. نجفی خمینی، محمدجواد، تفسیر آسان، تهران، انتشارات اسلامی، چاپ اول، ۱۳۹۸ ق.
۷۴. نوری، حسین بن محمدتقی، مستدرک الوسائل و مستنبط المسائل، قم، مؤسسه آل البيت عليهم السلام، چاپ اول، ۱۴۰۸ ق.
۷۵. هندی، علی متقی بن حسام الدین، کنز العمال، مکتبه التراث الاسلامی، ۱۳۹۷ ق.